ಹಾಸ್ಯಾಗಾರ್

ತೆನ್ನಾಲ್ ರಾಮ್

ನೋವ್
ಲ್ಹಾನ್ ಲ್ಹಾನ್
ಕಾಣಿಯೊ

ಬರಯ್ಣಾರ್ : ಆಜಾತ್ ಪಿ. ಪಿಂಟ್

ಮಂಗ್ಳುರ್,
ದಕ್ಷಿಣ್ ಕನ್ನಡ
ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಭೆನ್
ಪ್ರಗಟ್ ಕೆಲ್ಲೆಂ.

1960

ಮೋಲ್ : 2 ಆಣೆ.

ಹಾಸ್ಯಗಾರ್

ತೆ ನ್ನಾಲ್ ರಾ ಮ್

ಬರೈಣಾರ್

ಇಜಾಕ್ ಪಿ. ಪಿಂತ್

(ಕಿರ್ಯಾಂತ್ಲೆ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಪ್ರಚಾರ್ ಮಂಡಳಿಚೊ ಸಾಂದೊ)

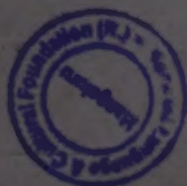
Printed at the Codialbail Press

and

published by

The South Kanara Konkani Literary Society, Mangalore.

1950

ಹಾಸ್ಯಾಗಾರ್ ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮ್

---

1. ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮು ವ್ಹೊಡ್ಪಣಾಕ್ ಪಾವ್‌ಲ್ಲೊ

ಸುಮಾರ್ ಚಾರ್ಶಿಂ ವರ್ಸಾಂ ಆದಿಂ ದಕ್ಷಿಣ್ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಾಚಾ ಎಕಾ ಹಳ್ಳಿಂತ್ ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮ್ ಮ್ಹಳ್ಳೊ ಎಕ್ಲೊ ಹಾಸ್ಯಾಗಾರ್ ವಸ್ತಿ ಕರ್ನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ. ತಕ್ಲೆನ್ ಚುರುಕ್ ಆನಿ ಸಾಂಗಾತಾಚ್ಚ್ ಬುದ್ವಂತ್ ಮನಿಸ್ ಹ್ಯೊ. ಹಾಚೆ ವಿನೋದ್ ಪೊಳೆವ್ನ್ ಸಗ್ಳೊ ಲೋಕ್ ಅಜ್ಜಾಪ್ ಪಾವ್ತಾಲೊ; ಆನಿ ಸಕ್ಕಡಿಯಿ ತಾಚೊ ಮೋಗ್ ಕರ್ತಾಲೆ. ಹ್ಯೊ ಹಾಸ್ಯಾಗಾರ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ವಿನೋದಾಂ ನಿಮ್ತಿಂ ಲೊಕಾಕ್ ಇತ್ಲೊ ಖುಶಾಲ್ಭರಿತ್ ಕರ್ತಾಲೊ, ಲೊಕಾಚೊ ಜಮೊ ದೀಸ್ ಆನಿ ರಾತ್ ತಾಚೆ ಸರ್ಶಿಂಲೊ ಚುಕಾನಾತ್‌ಲ್ಲೊ. ಮೊತಿಕ್ ಬೆಜಾರಾಯ್ ಭೊಗ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ವೆಳಾರ್, ತಿ ಬೆಜಾರಾಯ್ ಪೈಸ್ ಕರ್ಚಾ ಪಾಸ್ವತ್ ಹಾಸ್ಯಾಗಾರಾ ಸರ್ಶಿಂ ತೆ ಎಕ್ಟಾಂಯ್ ಜಾತಾಲೆ, ಆನಿ ತಾಚೆ ವಿನೋದ್ ದೆಕೊನ್ ಧಾದೊಶಿ ಜಾತಾಲೆ.

ಅಶೆಂ ದೀಸ್ ವೆತಾಂ ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮ್ ಹಾಸ್ಯಾನಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ್ ಜಾವ್ನ್ ಯೆತಾನಾ, ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮಾಚಾ ಬುದ್ವಂತ್ಕಾಯೆಚಿ ಖಬಾರ್ ತ್ಯಾ ಗಾಂವ್ಚ್ಯಾ ರಾಯಾಚಾ ಕಾನಾಂತ್ ಪೊಡ್ಲಿ. ಹಾಸ್ಯಾಗಾರಾಕ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾಚಾ ರಾವ್ಳೆರಾಕ್ ತಾಣೆ ಆಪೈಲೊ. ತಾಚಿ ಹಾಸ್ಯಾ ದೆಕೊನ್ ರಾಯ್ ವಿಸ್ಮಿತ್ ಜಾಲೊ. ಆಪ್ಲ್ಯಾಚಾ ರಾವ್ಳೆರಾಂತ್ ಹಾಸ್ಯಾ ಕರ್ಚಾ ಖಾತಿರ್ ತಾಣೆ ತಾಕಾ ದೊವರ್ಲೊ.

ರಾವ್ಪೆರಾಂತ್ ಎಕಾ ಪ್ರಶೇಕ್ ಜಾಗ್ಯಾರ್ ತೊ ರಾವ್ಲೊ. ಥೈಂಯಿೊ ಸಬಾರ್ ಜಣ್ ತಾಚಿ ಹಾಸ್ಯಾ ಪೊಳೆಂವ್ಕ್ ಯೆತಾಲೆ. ಸಕ್ಡಾನಿಂಯಿ ತಾಕಾ ಪೈರ್ ದೊಪೊಲ್ರೊ. ಹ್ಯಾ ಪೊರ್ಪಿಂ ದೀಸ್ ವೆತಾಂ ವೆತಾಂ ಗರ್ವಾನ್ ಆನಿ ಹಂಕಾರಾನ್ ತೊ ಬುಡ್ಲೊ. ಆಪ್ಣಾವರ್ನಿ ಬುದ್ವಂತ್ ಮನಿಸ್ ಕೊಣ್‌ಂಚ್ ನಾ ಮ್ಹುಣ್ ತೊ ಚಿಂತಿಲಾಗ್ಲೊ. ಆನಿ ಹ್ಯಾ ಹಂಕಾರಾ ಪೊರ್ಪಿಂ ರಾಯಾಚೆರ್ ಸೈತ್ ತೊ ವಿರೋಧ್ ರಾವ್ಲೊ. ಹಂಕಾರ್ ಮನ್ಶ್ಯಾಕ್ ಕಿತ್ತುನ್ ವ್ಹೊರ್ನ್ ಪಾಯ್ತಾ ಪೊಳೆಯಾ.

ಆಪ್ಣಾಚೆರ್ ವಿರೋಧ್ ರಾವ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಖಾತಿರ್ ರಾಯಾನ್ ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮಾಕ್ ಮೊರ್ನಾಚಿ ಶಿಕ್ಷಾ ವಿಧ್ಸಿಲಿ. ತೆನ್ನಾಲ್ ರಾಮಾಗಡೆ ಮ್ಹುಣಾಲೊ ತೊ, "ತುಜಿ ಚೂಕ್ ಭೋವ್ ನಿಬ್ರೊರ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ದೆಕುನ್ ತುಕಾ ಹಾಂವ್ ಮೊರ್ನಾಚಿ ಶಿಕ್ಷಾ ದಿತಾಂ. ಮೊರ್ನಾಕ್ ತಯಾರ್ ಜಾ."

ತವೊಳ್ ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮ್ ರಾಯಾಚಾ ಪಾಯಾಂ ಪೊಡ್ಲೊ ಆನಿ ಆಪ್ಣಾಚೆರ್ ದಯಾಳಾಯ್ ದಾಕೈಜಾಯ್ ಮ್ಹುಣ್ ಪೊರಾತಿಲಾಗ್ಲೊ. ಪುಣ್ ರಾಯ್ ಒಪ್ವೊಂಕ್ ನಾ. "ಹಾವೆಂ ದಿಲ್ಲಿ ಹುಕುಮ್ ಬಿಲ್ಕುಲ್ ಪಾಟಿಂ ಕಾಡಿಸೊನಾ. ಪುಣ್ ದುಸ್ರ್ಯಾ ಖಿಂಚಾಯ್ ಥರಾನ್ ಮೊರ್ನಾಚಿ ಶಿಕ್ಷಾ ಬದ್ಲುನ್ ಘೆಂವ್ಕ್ ತುಕಾ ಖುಶಿ ಆಸ್ಲ್ಯಾರ್ ಸಾಂಗ್. ತಿತ್ತುನ್ ಪಯ್ರಾಂತ್ ಹಾಂವ್ ತುಜೆರ್ ದಯಾಳಾಯ್ ದಾಕೈತಾಂ" ಮ್ಹುಣ್ ರಾಯ್ ತೆನ್ನಾಲ್ ರಾಮಾಗಡೆ ಮ್ಹುಣಾಲೊ. ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮಾಕ್ ಹೆಂ ಆಯ್ಕೊನ್ ಅರ್ಧೊ ಜೀವ್ ಭೊರ್‌ಲ್ಲ್ಯಬರಿ ಜಾಲೊ. ಕಿತ್ಲೊಯ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಹಾಸ್ಯಾಗಾರ್ ನಹಿಂವೇ? ರಾಯ್ ಉಲೈತಾಸ್ತಾ ನಾಂಚ್ಟ್ ತಾಚಾ ಮೊತಿಂತ್ ಏಕ್ ಉಪಾಯ್ ಆಯ್ಲೊ.

ತಕ್ಷಣ್ ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮ್ ಮ್ಹಣಾಲೊ, "ಸಾಯ್ಬಾನೊ, ತುಮಿ ಮಾಕಾ ಭಾರಿ ವ್ಹಡ್ ಉಪ್ಕಾರ್ ಕೆಲೊ. ಮಾಕಾ ಹ್ಯಾ ಪರಿಂ ಮೊರೊಂಕ್ ಖುತಿ ಆಸಾ—ಕಶಿಗಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್—ಹಾವೆಂ ಮ್ಹಾತಾರೊ ಜಾಯ್ಜಾಯ್; ಮೊಜೆಂ ಖಾಡ್ ಪಿಕೊನ್ ದೊವಾಬರಿ ಜಾಯ್ಜಾಯ್; ಆನಿ ತ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಮಾತ್ರ್ ಖುಶೇನ್ ಮೊರೊಂಕ್ ಹಾಂವ್ ತಯಾರ್ ರಾವ್ತಾಂ."

ರಾಯಾನ್ ಸಾಂಗೊನ್ ಜಾಲಾಂ; ಆತಾಂ ತಾಕಾ ಕಿತೆಂ ಕರುಂಕಿ ಜಾಲೆಂನಾ. ತರಿ ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮಾಚಿ ಹುಶಾರಾಯ್ ಪೊಳೆವ್ನ್ ರಾಯ್ ಭಾರಿ ಖುಶಿ ಪಾವ್ಲೊ ಆನಿ ತಾಕಾ ಮೊರ್ನಾಚಾ ಫೊರ್ಮಾಣಾಂತ್ಲೊ ತಾಣೆ ನಿವಾರ್ಲೊ.

---

2. ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮಾನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಇಷ್ಟಾಚೊ ಜೀವ್ ರಾಕ್ಲೊ

ರಾಂಯ್ ಸಂಯ್ಬಾನ್‌ಂಚ್ ಚಿಕ್ಕೆ ರಾಗಿಷ್ಟ್ ಮನಿಸ್. ಏಕ್ ಪಾವ್ಟಿಂ ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮಾಚಾ ಏಕ್ಲ್ಯಾ ಮಿತ್ರಾಕ್ ಆಪ್ಲೆಂ ಏಕ್ ಕಾಮ್ ಕರುಂಕ್ ರಾಯಾನ್ ಫೊರ್ಮಾಯ್ಲೆಂ. ಪುಣ್ ಕಸಲ್ಯಾಗಿ ಕಾರಣಾ ನಿಮ್ತಿಂ ತೆಂ ಕಾಮ್ ಕರುಂಕ್ ತೊ ವಿಸರ್ಲೊ. ತಕ್ಷಣ್ ರಾಯ್ ರಾಗಾನ್ ಪೆಟ್ಲೊ ಆನಿ ತ್ಯಾ ನಪ್ಕರಾಕ್ ಜಿಪ್ಸಿಂ ಮಾರುಂಕ್ ತಾಣೆ ಫೊರ್ಮಾಯ್ಲೆಂ.

ಹೆಂ ಆಯ್ಕೊನ್ ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮ್ ಭೋವ್ ಚಡ್ ಕಳ್ವಳ್ಳೊ. ತಾಚೊ ಮೊಗಾಳ್ ಇಷ್ಟ್ ಅಂತರ್ತಾ ಮ್ಹಣ್ ತಾಕಾ ಸುಸ್ತಾಲೆಂ. ತಕ್ಷಣ್ ತೊ ನ್ಯಾಯ್‌ಸ್ಥಾನಾಕ್ ಗೆಲೊ. ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮಾಚೆಂ ಯೆಣೆ ಪೊಳೆವ್ನ್, 'ಆಪ್ಣಾಚಾ ಮಿತ್ರಾಚೊ ಜೀವ್ ರಾಕ್ಚಾ ಪಾಸ್ತುತ್ ಹೊ ಆಯ್ಲಾ' ಮ್ಹಣ್ ರಾಯ್ ಚಿಂತಿಲಾಗ್ಲೊ.

ತೊ ರಾಯಾಚಾ ಸರ್ತಿಂ ಆಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ವೆಳಾರ್, ರಾಯ್ ಅಶೆಂ ಮ್ಹಣಾಲೊ, "ತುಂ ತುಜಾ ಮಿತ್ರಾಕ್ ಪೋಳೆಂವ್ಕ್ ಆಯಿಲ್ಲಾಯ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್, ತುಜೆಗಡೆ ಏಕ್ ವಸ್ತ್ ಸಾಂಗೊಂಕ್ ಆಸಾ. ತುಂ ತಾಕಾ ಬಚಾವ್ ಕರುಂಕ್ ಪ್ರಯತನ್ ಕರ್ತಾಯ್, ಪುಣ್ ಹಾಂವ್ ಕಾಂಯ್ ಆಯ್ಕೊಂಚೊಂನಾ. ತುಜಾ ಖುಶೆಕ್ ಸರೀ ವಿರೋಧ್ ಹಾಂವ್ ಕರ್ತೊಲೊಂ. ತುಂ ಖುಶಿ ವ್ಹೊರ್ತಾಯ್ ತೆಂ ಹಾಂವ್ ಬಿಲ್ಕುಲ್ ಕರಿಸೊಂನಾ."

ರಾಯಾಚಿಂ ಹಿಂ ಕಠೀಣ್ ಉತ್ರಾಂ ಆಯ್ಕೊನ್ ತೆನ್ನಾಲ್ ರಾಮ್ ಕಾಂಯ್‌ಪುಣಿ ಭಿಯೆಲೊ ಮ್ಹಣ್ ತುಮಿ ಚಿಂತಾತ್‌ಗಿ? ಕುಸ್ಕುಟ್ ಭಿಯೆಂವ್ಕ್ ನಾ ತೊ; ಬಗಾರ್ ಭೋವ್ ಜಡ್ ಸಂತೊಸ್‌ಭರಿತ್ ಜಾಲೊ. ತೊ ರಾಯಾಗಡೆ ಹ್ಯಾ ಪರಿಂ ಮ್ಹಣಾಲೊ, "ಮಹಾರಾಯಾನೊ, ತುಮಿ ಸಾಂಗ್‌ಲ್ಲೆಂ ಆಯ್ಕೊನ್ ಮಾಕಾ ಭಾರಿ ಖುಶಿ ಜಾಲಿ. ದೆಕುನ್ ತುಮ್ಚೆಲಾಗಿಂ ಏಕ್ ಸಬ್ದ್ ಸಾಂಗೊಂಕ್ ಆಸಾ. ಕಿತೆಂಗಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್, ಮೊಜೊ ಮಿತ್ರ್ ಭಾರಿ ಖೊಟೊ ಮನಿಸ್; ತಾಕಾ ಆತಾಂಚ್ ಜಿವ್ಶಿಂ ಮಾರಿಜಾಯ್."

ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮಾನ್ ಹ್ಯಾ ಪರಿಂ ಸಾಂಗ್ಚೆಂ ತೆಂ ಆಯ್ಕೊನ್ ರಾಯ್ ಸಗ್ಳೊಚ್ಚ್ ವಿಸ್ಮಿತ್ ಜಾಲೊ. ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮ್ ಹ್ಯಾ ಥರಾನ್ ಸಾಂಗಾತ್ ಮ್ಹಣ್ ಕೊಣೆಂಚ್ ಚಿಂತುಂಕ್ ನಾ. ರಾಯಾನ್ ಪೈಲೆಂ ಸಾಂಗ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಪರ್ಮಾಣೆ, ತೆನ್ನಾಲ್ ರಾಮಾಚಾ ಮಿತ್ರಾಕ್ ಸೊಡಿಜಾಯ್ ಜಾಲೆಂ. ಆನಿ ತೊ ಅಶೆಂ ಮ್ಹಣಾಲೊ, "ಹಾಂವ್ ತುಜಾ ಖುಶೆಕ್ ಸರೀ ವಿರೋಧ್ ವೆತೊಲೊಂ ಮ್ಹಣ್ ಸಾಂಗ್‌ಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಆತಾಂ ತುಜಾ ಮಿತ್ರಾಕ್ ಸೊಡಿಜಾಯ್ ಜಾತಾ. ಹಾಂವ್ ತಾಕಾ ಭೊಗ್ಸಿತಾಂ."

ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮಾಕ್ ಭಾರಿ ಸಂತೊಸ್ ಜಾಲೊ. ತಾಣೆ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಇಷ್ಟಾಚೊ ಜೀವ್ ರಾಕ್ಲೊ. ರಾಯ್ ಆಪ್ಣಾಚಾ ಉತ್ರಾಂ ನಿಮ್ತಿಂಚ್ ಸಲ್ವಾಲೊ.

---

3. ತೆನ್ನಾಲಿಕ್ ಮೆಳ್‌ಲ್ಲೆಂ ಬಹುಮಾನ್

ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮಾಗಡೆ ಏಕ್ ಭಾಗೆಟೊ ಆನಿ ಪ್ರಯೋಜನಾಕ್ ಪೊಡಾನಾತ್‌ಲ್ಲೊ ಘೊಡೊ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ. ತೊ ಘೊಡೊ ಮ್ಹಾತಾರೊ ಜಾಲ್ಲೊ ಆನಿ ತಾಕಾ ಪೊಟ್ ಕಾಡುಂಕ್ ಸೈತ್ ತಾಂಕಾನಾತ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಏಕ್ ದೀಸ್ ಆಮ್ಚೊ ಹಾಸ್ಯಾಗಾರ್ ಮಾಮ್, ಹ್ಯಾ ಲಾಚಾರ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಘೊಡ್ಯಾರ್ ಬೊಸೊನ್ ಸವಾರಿ ಕರ್ತಾಲೊ. ಅಶೆಂ ಸವಾರಿ ಕರ್ನ್ ಏಕಾ ನ್ಹಂಯಿಚೊ ಸಾಂಕೊವ್ ಉತರ್ತಾಸ್ತಾನಾ, ತಾಚಾ ಮುಕ್ಲ್ಯಾನ್ ಏಕಾ ಫಟ್‌ಮುಟ್ ಆನಿ ಚುರುಕ್ಕ್ಯಾ ಘೊಡ್ಯಾ ಪೈರ್ ಏಕ್ಲೊ ಶಿಪಾಯ್ ಪಯ್ಣ್ ಕರ್ಚೊ ತೊ ತಾಣೆ ದೆಕ್ಲೊ. ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮಾಚೊ ಭಾಗೆಟೊ ಘೊಡೊ ಪೊಳೆವ್ನ್, ತೊ ಶಿಪಾಯ್ ಹ್ಯಾ ಪರಿಂ ಹಿಣ್ಸುಂಕ್ ಲಾಗ್ಲೊ: "ವ್ಹೊಯ್‌ಗಾ ಮಾಮಾ, ಇತ್ಲ್ಯಾ ಅಪುರ್ಬಾಯೆಚೊ ಘೊಡೊ ತುಕಾ ಖಂಯ್ ಮೆಳ್ಳೊ? ಗಾಂವಾಂತ್ ದುಸ್ರೆ ಘೊಡೆ ನಾತ್‌ಲ್ಲೆಗಿ? ಏಕ್ ಮೈಲ್ ಚಲೊಂಕ್‌ಚ್ ಕುಣ್ಣೆ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಏಕ್ ಮ್ಹೈನೊ ಲಾಗಾತ್ ಹ್ಯಾ ಘೊಡ್ಯಾಕ್. ಕಿತೆಂ ಹೆಂ?"

ಹ್ಯಾ ಪರಿಂ, ಅಪ್ಣಾಚೆ ಬತ್ತಿಸ್ ದಾಂತ್ ಭಾಯ್ರ್ ಘಾಲ್ನ್ ಖಿಳ್ಖಿಳಾಂ ಕರ್ಚಾ ಶಿಪಾಯಾಕ್ ಖಾವ್ಪೊತಿ ಬೂದ್ ಶಿಕೈಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ ಚಿಂತುನ್, ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮ್ ತಾಚೆಗಡೆ ಅಶೆಂ

ಮ್ಹಣಾಲೊ, “ಕಿತೆಂ ತುಂ ಹಾಸ್ತಾಯ್? ಮೊಜೊ ಘೊಡೊ ತುಜಾ ಘೊಡ್ಯಾಪರ್ಸಿ ಫಡ್ಭಲಿ ಮ್ಹಣ್ ಚಿಂತಾಯ್ಗಿ? ಮೊಜೊ ಘೊಡೊ ಭಾಗೆಟೊ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಕಿತೆಂ? ಹಾಣೆ ಕರ್ಚಿ ಕುಸ್ತಿ ತುಜೊ ಘೊಡೊ ಜಲ್ಮಾಂತ್ ಕರಿಸೊನಾ. ಕಾಂಯ್ ಪುಜೆ ಪೋಂತ್ ಆಸಾಗಿ? ಪೊಳೆಯಾಂ.” ತವ್ಳೊಳ್ ತೊ ಶಿಪಾಯ್, ‘ಹ್ಯಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಕ್ ಸಲ್ಶ್ಯಾಂಚೆಂ ಕಿತ್ಲ್ಯಾರ್ ಪಾಪ್ಲೆಂ’ ಮ್ಹಣ್ ಮೊನಾಂತ್‌ಚ್ಚ್ ಚಿಂತುನ್ ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮಾಗಡೆ ಅಶೆಂ ಮ್ಹಣಾಲೊ, “ವ್ಹೊಯ್‌ಗಾ ತೆನ್ನಾಲ್‌ಮಾಮಾ, ಭೆಷ್ಟೆಂಚ್ ತರಿ ಮೊಜೆಗಡೆ ಪೋಂತ್ ಘಾಲ್ನ್ ಸಲ್ಪಾನಾಕಾ. ಶೆಂಬೊರ್, ಏಕ್ ಶೆಂಬೊರ್ ರುಪ್ಯಾಂಕ್ ಒಪ್ಪಾತಾಯ್‌ಗಿ? ಮೊಜೊ ಘೊಡೊ ಸಲ್ಪಾಲ್ಯಾರ್ ಹಾಂವ್ ಶೆಂಬೊರ್ ರುಪೈ ತುಕಾ ದಿತಾಂ. ನಾ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ತುವೆಂ ಶೆಂಬೊರ್ ರುಪೈ ಮಾಕಾ ದಿಜಾಯ್— ಕಳ್ಳೆಂಗಿ? ಬೊರೇಂ ಕರ್ನ್ ಚಿಂತುನ್ ಮಾಗಿರ್ ಸಾಂಗ್.”

“ಇತ್ಲೆ ಸಕ್ಕಡ್ ರಾಯ್ ಆನಿ ಮಂತ್ರಿ ಸಯ್ತ್ ಮೊಜೆಗಡೆ ಪೊಂತಾಕ್ ರಾವೊನ್ ಸಲ್ಪಾಲ್ಯಾತ್. ಅಶೆಂ ಆಸ್ತಾನಾ ಹ್ಯಾ ಶಿಪಾಯಾಕ್ ಸಲ್ಶ್ಯಾಂಚೆಂ ಕಿತ್ಲ್ಯಾರ್ ಪಾಪ್ಲೆಂ. ಹಾಚೊ ಹಂಕಾರ್ ಬೊರೊ ಜಿರೈಜಾಯ್” ಮ್ಹಣ್ ಆಪ್ಣಾ ಇತ್ಲ್ಯಾರ್ ಚಿಂತುನ್ ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮ್ ಶಿಪಾಯಾಗಡೆ ಅಶೆಂ ಮ್ಹಣಾಲೊ: “ಹಾಂವ್ ತುಜೆಗಡೆ ಪೊಂತಾಕ್ ರಾವಾನಾತ್ಲ್ಯಾರ್ ಪುಕ್ಕೆಲಾ ಜಾಯ್ನ್. ಕಶೆಂಯ್ ಜಾಂಪ್ದಿ. ತುಜೆಗಡೆ ಪೊಂತಾಕ್ ಒಪ್ಪಾಲೊಂ. ಆತಾಂ ಪೊಳೆ ಮೊಜಾ ಘೊಡ್ಯಾಚಿ ಕುಸ್ತಿ,” ಮ್ಹಣ್ ಘೊಡ್ಯಾ ವೈಲೊ ಸಕ್ಲಾ ದೆಂವ್ಲೊ, ಆನಿ ಚಟಕ್ಕ್ ಕರ್ನ್ ಆಪ್ಣಾಚಾ ದಾವ್ಯಾ ಪಾಯಾನ್ ಘೊಡ್ಯಾಚಾ ಪಾಯಾಕ್ ಏಕ್ ನಿಬ್ರೊರ್ ಮಾರ್ ದಿಲೊ. ಏಕಾಚ್ಚಾಣೆ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ಮಾರಾಕ್

ಘೊಡೆ಼ ಘೊಪ್ತ್ತ ಉದಾರೊ ಜಾವ್ನ್ ಸ್ಟಂಯಿಂತ್ ಘೊಪ್ಲೊ. ಘ್ಯಾಸ್ತಾ ಘೊಡೊ ಕೆಟ್ಯಾಯ್ ! "ತ್ರಿಪಾಯಾ, ಆತಾಂ ಘೊಡೆಪಾಂ ತುಜಾ ಘೊಡ್ಯಾಚಿ ಕುಸ್ತಿ" ಪ್ಸುಣ್ ಘ್ಯಾವ್ಹ್ಯಾನ್ ವೊಬ್ ಪಾರ್ಲೆ ತ್ರೆನ್ನಾಲನ್.

ತ್ರಿಪಾಯಾನ್ ಪೆಸ್ತ್ರನ್ ತ್ರಪ್ತ್ರನ್ ಘೊಳೆಲೆಂ; ಆನಿ ಕಾಂಯ್ ಕರುಂಕ್ ವಾಟ್ ಮೆಳನಾತ್‌ಲ್ಯಾನ್, ಆನಿ ಆಪ್ಲ್ಯಾಚಾ ಘೊಡ್ಯಾಕ್ ಘೊಗ್ಯಾಂವ್ಕ್ ಖುತೆನಾತ್‌ಲ್ಯಾನ್, ಶೆಂಬೊರ್ ರುಪ್ಯೆ ದಂಡ್ ಭರ್ನ್, ತ್ರಿಪಾಯಾನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಘೊಡ್ಯಾಕ್ ಕಾಣ್ಘೆವ್ನ್ ಪೆಲ್ಯಾನ್ ರಾಬ್ಲೆ. ತನ್ನಾಲ್‌ರಾಮ್ ಶೆಂಬೊರ್ ರುಪ್ಯೆ ಘೆವ್ನ್ ಖುಶಾಲಾಯೆನ್ ಘರಾ ಗೆಲೊ. ತಾಚೆೊ ಘೊಡೊ ಪಿಶ್‌ಲ್ಲೊ ಜಾಲ್ಯ್ಯಾಂ ಥಾ ರುಪ್ಯೆ ಕೊಣಂಯ್ ಯತೆನಾಂತ್.

---

4. ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮಾನ್ ಶೆಜಾರ್‌ಚಾ ವೆಳಾರ್ ದಿಲ್ಲೆಂ ಇನಾಮ್

ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮಾಚಾ ಶೆಜಾರಾ ಏಕ್ ಕಾಜಾರ್ ಉಲ್ಲೆಂ. ಕಾಜಾರಾಚಾ ದೋನ್ ದಿಸ್ಯಾಂ ಆದಿಂ ಘಡ್‌ಲ್ಲಿ ಹಿ ಏಕ್ ಗಜಾಲ್ ಸಾಂಗಾನಾಸ್ತಾನಾ ರಾವೊಂಕ್ ಜಾಯ್ನಾ.

ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮಾಗೆಲೆ ಏಕ್ ಸೊಬಿತ್ತ್ ಪಾಜಾರ್ ಆಸ್ಲೆಂ. ಹೆಂ ಪಾಜಾರ್ ತಾಕಾ ಬರೆಂತ್ ಮೊಗಾಚೆಂ ಜಾವ್ನ್ ಆಸ್ಲೆಂ. ಪುಣ್ ತಾಕಾ ಪಳ್ಳಿ ತೆಗಾಂನಿ ಖಾಂವ್ಚಿ ಸೊಪ್ಯೆ ಆಸ್ಲಿ. ಏಕ್ ಪಾವ್ ಹೆಂ ಪಾಜಾರ್ ಶೆಜಾರ್ಯಾ ಘರಾ ರಾಂದ್ಪಾಂತ್ ಘೊಸೊನ್. ಥ್ಯಾಂ ರಾಂದ್ಪಿ ದೊಪ್ರೊಣೆಲೆಂ ದೂದ್ ಪಿವ್ನ್, ಥ್ಯಾಂತ್ ಕೊನ್ಯಾಕ್ ಪಿರೆವ್ ಘೆಂವ್ಚಾ ಹಾತರ್

ನಿದ್ಲೆಂ. ಘರ್ಚಿ ಯಜ್ಮಾನ್ ಶೃಂಗಿ ಘಾಲುನ್ ಗೆಲ್ಲಿ. ಪುತ್ರಾನ್ ಯೇವ್ನ್ ರಾಂಧ್ನೆರ್ ದೂದ್ ಪ್ಯೆಳೆತಾನಾ ನಾ. ಶ್ರೀಂಪ್ ಕೊನ್ಸ್ಯಾಂತ್ ಸದ್ಲ್ಯಾಂ ಮಾಜ್ರಾಕ್ ತಿಣೆ ದೆಕ್ಲೆಂ. ತಿಕಾ ಷ್ಟ್ರಿಂ ಸಾತ್ಲ್ಯಾ ರಾಗ್ ಆಯ್ಲಿ. "ಮಾಜ್ರಾಕ್ ದೂದ್ ಘಟ್ಲೊನ್ ಪ್ರೊಚೋಂಕ್" ಮ್ಹಣ್ ಕೊಸ್ಟ್ಯಾಕ್ ಆಸ್ಲ್ಲಿಂ ಪಿತ್ತ್ ಕಾಣ್ಘೆವ್ನ್, ನಿಮೋಸ್ ಆಸ್ಲ್ಲ್ಯಾ ಮಾಜ್ರಾಚ್ಯಾ ಪಾಟಿರ್ ಹುನ್ ಹುನ್ ಏಕ್ ಮಾರ್ ದಿಲ್ಲೊ. ವ್ಹಡ್ಯಾನ್ ಆನ್ಸ್ಯೆಕ್ ದಿಲ್ಲೊ. ತ್ಯಾ ಪೆಟ್ಯಾ ಬರಾಬರ್ ದೆಕ್‌ನ್ ಮಾರಾಂ ಭಿತರ್ ಮಾಜ್ಜಾರ್ ಕೊಟ್ಯಾಂತ್. ಹೆ ಪಿಲಾರ್ ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮಾಚಾ ಕಾನಾಂತ್ ಪ್ಡ್ಲೆ. ತೊ ಭೆಂಗ್ ದಶ್ ದುಖಾನ್ ಕಂಗಾಲ್ ಜಾಲೊ. ತ್ಯಾ ಘಡ್ಯಾಂಕ್ ಘಾಪ್ಚೆತಿ ಬೂದ್ ಶಿಕ್ಯೆಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ ತಾಣೆ ಆಲೋಚನ್ ಕೆಲಿ.

ಅಶೆಂ ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮ್ ಘರಿಕ್ಷಣ್ ಕಾಣ್ಘೆಂವ್ಚಿ ಸಂದ್ರ್ಭ್ ಚಿಂತುನ್ ಆಸ್ತಾನಾ, ಮಾಜ್ರಾನ್ ಜೀವ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ಘರಾ ಥಾವ್ನ್ ಕಾಜಾರಾಕ್ ಆಪೊವ್ಣೆಂ ಆಯ್ಲೆಂ. ಕಾಜಾರಾ ದಿಸ್ ಕಸಲೆಂಯ್ ಪುಣಿ ಇನಾಮ್ ದೀಂವ್ಚೆ ಆಸಾ ನಹೀಂಗಿ? ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮಾಚಾ ಮೊತಿಕ್ ಏಕ್ ಆಲೋಚನ್ ಆಯ್ಲಿ. ಕಾಜಾರಾಚಾ ಆದ್ಲ್ಯಾ ದಿಸಾ ಘೊಡೆ ಪ್ರೆಕ್ಲೆ ಮ್ರೊಕ್ಲೆ ಉಂದಿರ್ ಧರ್ನ್ ಎಕಾ ಪೆಟೆಂತ್ ಬಂದ್ ಕರ್ನ್ ದೊವರ್ಲೆ; ಆನಿ ತೆ ಮೊರಾನಾಶೆಂ, ಪೆಟಿಕ್ ಲ್ಹಾನ್ ಲ್ಹಾನ್ ದೋನ್-ತೀನ್ ಬುರಾಕ್ ಕಾಡ್ಲೆ.

ಕಾಜಾರಾಚೊ ದೀಸ್ ಉದೆಲೊ. ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮ್ ತಿ ಪೇಟ್ ಘೆವ್ನ್ ಕಾಜಾರಾಕ್ ಗೆಲೊ. ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮಾನ್ ತಿ ಜಯ್ಸ್ತಿ ಪೇಟ್ ನೊವ್ರ್ಯಾಕ್ ಸಂಭ್ರಮಾನ್ ಘೆಟ್ಲಿ. ನೊವ್ರ್ಯಾನ್

ತಿ ಪೇಟ್ ಪೊಳೆವ್ನ್ ಭಾರಿ ಸಂತ್ರೋಸ್ ಜಾಲೊ. "ಹ್ಯಾ ಪೆಟೆಂತ್ ಕಾಂಯ್ ಪುಣ್ ಮೋಲಾದಿಕ್ ವಸ್ತು ಆಸೊಂಕ್ ಪುರೊ" ಮ್ಹುಣ್ ಚಿಂತುನ್ ತಿ ಪೇಟ್ ಭಿತರ್ಲ್ಯಾ ಕುಡಾಂತ್ ವ್ಹರ್ನ್ ಫೊಡ್ಲಿ. ಕಿತೆಂ ಪೊಳೆತ್ರಲೆಂ ಬಾಪ್ಪುಂ. ಸಾತಾಟ್ ಪೊಡ್ಲೆ ಪೊಡ್ಲೆ ಉಂದಿರ್ ಸರ್-ಸರ್ ಕರ್ನ್ ಭಾಯ್ರ್ ಸರ್ನ್ ಧಾಂಪ್ಲೆ. ಹ್ಯಾ ಅವ್ತಾರ್ ಪೊಳೆವ್ನ್ ಲೋಕ್ ಸಕ್ಕಡ್ ಫಟಾಕ್ಕ್.

ಹ್ಯಾ ಕವಾಯ್ ತ್ಯಾ ಪೆಟೆ ಭಿತರ್ ಆಸ್ಲ್ಲೆಂ ಪಕ್ ಕಾಗಾಪ್ ತಾಣೆ ಪೆಕ್ಲೆಂ. ತಾಂತುಂ ಅಶೆಂ ಬರೊವ್ನ್ ಆಸ್ಲ್ಲೆಂ: "ತುಮಿ ಮೋಜಾ ಮೊಗಾಚಾ ಮಾಜ್ರ್ಯಾಕ್ ಜಿವ್ಶಿಂ ಮಾರ್ಲ್ಲ್ಯಾಕ್. ತಾಚೊ ಪ್ರತ್ಯುಪ್ಕಾರ್ ಜಾವ್ನ್ ತುಮ್ಕಾಂ ಹೆ ಪೊಡ್ಲೆ ಪೊಡ್ಲೆ ಉಂಬರ್ ಉಪ್ಕಾರಿ ಕಾಣಿಕ್ ಜಾವ್ನ್ ದಿತಾಂ—

ತೆನ್ನಾಲಿರಾಮ್."

ಹೆ ಉಂಬರ್ ದೀಸ್ ಆನಿ ರಾತ್ ಉಪದ್ರ್ ದಿಂವ್ಕ್ ಲಾಗ್ಲೆ; ಚಡ್ ಆನಿ ಚಡ್ ಘೊಸುಂಕ್ ಲಾಗ್ಲೆ. ತ್ಯಾ ಫುಡಾಂ ತ್ಯಾ ಫರ್ಗಾನಿ ಕೊಣಾಕ್‌ಚ್ ವಾಯ್ಟ್ ಯಾ ನಷ್ಟ್ ಕರುಂಕ್ ನಾ.

---

5. ತೆನ್ನಾಲಿನ್ ವ್ಹೊಯ್ಜಾಕ್ ದಿಲ್ಲೆಂ ಇನಾಮ್

ಏಕ್ ಪಾವ್ಟಿಂ ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮ್ ಅಸ್ವಸ್ಥ್ ಜಾಲೊ. ಏಕಾ ಒಖ್ದಾಂತ್ ವ್ಹೊಯ್ಜಾಚೆಂ ಫೊಕಾತ್ ಘಲ್ಲೆಂ. ತ್ಯಾ ವ್ಹೊಯ್ಜಾಕ್ ಪೈಸಾಂಚಿ ಭಾರಿ ಆಸಾ. ಪುಣಿ ಇಲ್ಲೆ ಚಿಪ್ ಹಾತಾರ್ ಘಾಲಿ ಜಾಲ್ಯಾರ್, ಬೊರೆಂ ಪಕಾತ್ ದಿವ್ನ್ ಪೆಗ್ಗಿc ಗೂಣ್ ಕರ್ತಾಲೊ. ಹೆಂ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮಾಕ್ ಕಳಿತ್ ಆಸ್ಲ್ಲೆಂ.

ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮಾನ್ ಪೊರ್ಸ್ಯಾಕ್ ಆಪೊವ್ನ್ ಮ್ಹಳೆಂ: "ಪೊರ್ಸ್ಯಾಸೊ, ಮಾಕಾ ಹ್ಯಾ ಏಕೆಂತ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾಂ ಗಾಸ್ಕ್ ಕರ್ನಾತ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ತುಮ್ಚ್ಯಾಂ ಏಕ್ ವ್ಹಡ್ಲೆಂ ಇನಾಮ್ ಹಾಂವ್ ದಿತೊಲೊಂ. ಪೂಣ್ ತಬೆಲ್ಯಾಂತ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಘೊಡ್ಯಾಂ ಪೈಕಿ ಬೊರೆಂ ಏಕ್ ಘೊಡೆಂ ವಿಕುನ್, ತಾಚೆಂ ಪೈಸ್ ತುಮ್ಕಾಂಚ್ ದಿತೊಲೊಂ." ತವಳ್ ಘೊಡ್ಯಾಂಕ್ ಬರೆಂ ಮೋಲ್ ಆಸ್ಲೆಂ. ದೆಕುನ್ ಹೆಂ ಆಯ್ಕೊನ್ಯೆಂಚ್ ಪೊರ್ಸ್ಯ ಸಂತೊಸಾಚಾ ಸಾಗೊರಾಂತ್ ಬುಡ್ಲೊ. ತೆನ್ನಾಲಿಗಡೆ ತೊ ಮ್ಹಣಾಲೊ, "ದಿತಾಂ ಮ್ಹಣೊನ್ ಮೋಸ್ ಕರ್ಚೆನಾಂಯ್‌ಮ್ಹೂ?" "ನಾ. ಬಿಲ್ಕುಲ್ ಮೋಸ್ ಕರ್ಚೆನಾಂ" ಮ್ಹಣ್ ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮಾನ್ ಜಾಪ್ ದಿಲಿ. ಪೊರ್ಸ್ಯಾನ್ ತೆನ್ನಾಲಿಕ್ ಬೊರೆಂ ಪೊಕಾತ್ ದಿಲೆಂ; ದೊಸ್ಟ್ಯಾಂಚ್ಯೆ ವಿಸಾಚಿ ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮ್ ಸಂಪೂರ್ಣ್ ಬೊರೊ ಜಾಲೊ.

ತಿಸ್ರ್ಯಾ ದಿಸಾ ಸಕಾಳಿಂ ಉಟ್ಲ್ಯಾಬರಿಚ್ ಪೊರ್ಸ್ಯ ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮಾಗೆರ್ ಆಯ್ಲೊ. ಪೊಟಾಕ್ ಇಲ್ಲೊ ಕೊಣ್ಕೊ-ಬಿ ಘಾಲ್ನ್ ದೊಗಿಯ್ ಜಣ್ ಘೊಡ್ಯಾಕ್ ಘೆವ್ನ್ ಪೆಂಟೆಕ್ ವಿಕುಂಕ್ ಭೊರ್ನ್ ಗೆಲಿ. ಆಶೆಂ ಪೆತಾಸ್ತಾನಾ ವಾಟೆರ್ ತಾಂಕಾಂ ಏಕ್ ಮಾಂಕೊಡ್ ಪೊಳೆಂವ್ಕ್ ಮೆಳ್ಳೊ. ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮಾನ್ ತಾಕಾ ಉಪಾಯಾನಿಂಚ್ ಧರ್ನ್ ಘೊಡ್ಯಾಚ್ಯಾ ಪಾಟಿಕ್ ಬಾಂದ್ಲೊ. ವಾಟೆನ್ ವೆಚೊ ಲೋಕ್ ಸಗ್ಳೊ ಹ್ಯೊ ತಮಾಸೊ ಪೊಳೆಂವ್ಕ್ ಪೊಡ್ಲೊ.

ದೊಗಿಯ್ ಜಣ್ ಪೆಂಟೆಕ್ ಪಾವ್ತಚ್, ಜಾನ್ವಾರಾಂಕ್ ವಿಕ್ತಾ ಜಾಗ್ಯಾರ್ ವ್ಹೊಜೊನ್ ಬೊಸ್ಲೆ. ಜಾಯ್ತೆ ಗ್ರಾಯಕ್ ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮಾಚೊ ಘೊಡೊ ಪೊಳೆಂವ್ಕ್ ಆಯ್ಲೆ. ತೆನ್ನಾಲ್

ರಾವ್ ಸುಯ್ರ್‌ಕಾರ್ಕ್ರೇ ಸಾಂಗ್ತಾ: "ಘೊಡ್ಯಾಕ್ ಮೋಲ್ ಏಕ್ ರುಪೈ; ಆನಿ ಮಾಂಕ್ಡ್ಯಾಕ್ ಶೆಂಬೊರ್ ರುಪೈ. ಘೊಡೊ ಜಾಯ್ತ್ ಜಾಲ್ಯಾನಿ ಮೊಸಿಂಯಿ ಮನ್ಯಾತ ಶೆಂಬೊರ್ ಆನಿ ಏಕ್ ರುಪೈ ದೀವ್ನ್ ಘೆಜಾಯ್ತ್." ಹೆಂ ಆಯ್ಕೊನ್ ಘ್ಯಾ ಕುಡ್ಯಾಲ್ಲ್ಯಾ ಲೋಕಾಕ್ ಸಕ್ಕಡ್ ಹಾಸ್ಲೆ. ಆಕ್ರೆಕ್ ಎಕ್ಲ್ಯಾ ತಾಣಿ ಘೊಡ್ಯಾಚಿ ಸೊಬಾಯ್ ಪ್ರೊಕ್ಲೆಪ್ನ್, (ತ್ಯಾ ಮಾಂಕ್ಡ್ಯಾಚಿ ಸುಂ ನಾಂ.) ಏಕ್ಲೆಂ ಏಕ್ ರುಪೈ ದೀವ್ನ್ ತಾಂ ಮಾಂಕ್ಡ್ಯಾಕ್ ಆನಿ ಘೊಡ್ಯಾಕ್ ಕಾಣ್ಘೆವ್ನ್ ಚಲ್ಲೆ. ಮಾಂಕ್ಡ್ಯಾಚೊ ಶೆಂಬೊರ್ ರುಪೈ ಆನಿ ಘೊಡ್ಯಾಚೊ ಏಕ್ ರುಪೈ ವೆಗ್ಳ ವೆಗ್ಳ ತಾಣೆ ದಿಲೆ.

ಪುರ ದೊಳ್ಯಾಂತ್ ಹೊಡ್ತಾಂ ಮ್ಹಣ್ತಾರ್ ಪೊಯ್ರ್ಯಾಕ್ ಜಿವಾಂತ್ ಜೀವ್ ನಾತ್ಲ್ಲೊ. ಗ್ರ್ಯಾಯ್ಕಾನ್ ರುಪೈ ಎತ್ತಚ್ ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾವ್ ಪೊಯ್ರ್ಯಾಗಡೆ ಮ್ಹಣಾಲೊ, "ಧರಾ ಪೊಯ್ರ್ಯಾನೊ ತುಪ್ಪು ಕಾಸ್. ತುವ್ಯಾಂ ಯಾಪೆಂ ಪ್ರೋರ್ಯ್ ಸಾಂಗ್ಲ್ಲ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣೆ, ಘೊಡ್ಯಾಚೆಂ ಮೋಲ್ ಏಕ್ ರುಪೈ ಮಾತ್ರ ಜಾತಾ. ತುವ್ಯಾಚ್ ದೊಳ್ಯಾಂ ಮುಕಾರ್ ಘೊಡ್ಯಾಕ್ ವಿಕ್ಲ್ಯಾ ತುಮಿ ಪೊಳೆಲ್ಯಾ. ಹೆ ಶೆಂಬೊರ್ ರುಪೈ ಮೊಡೆ; ಮೊಡಾ ಮಾಂಕ್ಡ್ಯಾಚೆಂ ಮೋಲ್ ತೆಂ. ಹಾಂತುಂ ಕಾಂಯ್ ಚುಡುಕ ಅಸಾ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ತುಮಿಂಚ್ ಸಾಂಗಾ" ಮ್ಹಣ್ ಏಕ್ ರುಪೈ ದೀವ್ನ್ ಚಲ್ತಚ್ ರಾವ್ಲೊ. ಪೊಯ್ರ್ಯಾಚೆಂ ತೊಂಡ್ ಲ್ಹಾನ್ ಜಾಲೆಂ. "ಆಯ್ಯೋ! ತುವೆಂ ಕೆಲೊಯ್ ಮೋಸ್‌ಗಿ" ಮ್ಹಣೊನ್ ಪೊಯ್ರ್ ತಾತಾ ಘರಾ ಗೆಲೊ.

'6. ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮ್ ದುಸ್ರೆ ಪಾವ್ಟಿಂ ಮೊರ್ನಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಬಚಾವ್ ಜಾಲೆಲ್ಲೊ.

ಏಕ್ ಪಾವ್ಟಿಂ, ರಾಯಾಕ್ ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮಾಚೆರ್ ಕಠಿಣ್ ರಾಗ್ ಆಯ್ಲೊ. ಆನಿ ತಾಕಾ ಗಾಂವಾಂತ್ ದೊಮೊಲ್ಯಾನ್ ಹೆಪ್ರಿ ಬರ್ಕಾನ್ತ್ ಕರಿಸೂನಾ, ಹುಂಡಿತ್ ತಾಕಾ ಜಿವ್ಶಿಂ ಮಾರ್ಲ್ಯಾ ಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ ಚಾಕ್ರಾಂಕ್ ಆಪ್ಪೊವ್ನ್, ಶಹರಾ ಭಾಯ್ರ್ ಏಕ್ ಗೂಂಡ್ ಖೊಂಡ್ ಕಾಡೊಂವ್ಕ್ ಸಾಂಗ್ಲೆಂ. ತ್ಯಾ ಖೊಂಡಾಂತ್ ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮಾಕ್ ಉಬೊ ಕರ್ನ್, ಹಾಂಡ್ಯೆ ದಿಸ್ತಾಂ ಮ್ಹಣ್ಸರ್ ಮಾತಿ ಘಾಲ್ನ್ ಪುರೊನ್, ಹತ್ತಿ ಕರ್ನ್ ತಾಚೆಂ ಮುಸ್ತಕ್ ಗುಡ್ಡಾಂವ್ಕ್ ರಾಯಾನ್ ಥೊಮಾರ್ನಿಲ್ಲೆಂ.

ತಕ್ಷಣ್, ಘೊರಿಂ ಆನಿ ಟಿಕ್ಲ್ಯಾಸಾಂ ಫೆವ್ನ್ ಪೊಸ್ಗಾ ಚೊವ್ಗ ಜಣ್ ಭಾಯ್ರ್ ಸರ್ಲೆ. ರಾಯಾನ್ ಸಾಂಗ್ಲ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣೆ ತಾಣಿ ವ್ಹೊಡ್ಲೊ ಏಕ್ ಖೊಂಡ್ ಕಾಡ್ಲೊ. ತ್ಯಾ ಖೊಂಡಾಂತ್ ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮಾಕ್ ದೆಂವ್ಡೈಲೊ. ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮ್ ಭೋವ್ ಜಡ್ ಖಿಂತಿಷ್ಟ್ ಜಾಲೊ ಆನಿ ಕಷ್ಟ್ಯೆಲೊ. ತ್ಯಾ ಚಾಕ್ರಾನಿ ತಾಕಾ ಗೊಪ್ಪೆಸ್ಟ್ ಥೊರ್ ಮಾತಿ ಘಾಲಿ ಆನಿ ತೆ ಘರಾ ಗೆಲೆ.

ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮ್ ಕಿತ್ಲೊ ರಡ್ಲೊ ಮ್ಹಣ್ ಸಾಂಗ್ಚಿ ಗರ್ಜ್ ನಾ. ಹ್ಯಾ ಅನ್ವಾರಾಂತ್ಲೊ ಸುಟ್ಕೊ ಕಸಲೊಚ್ ಉಪಾಯ್ ನಾ ಜಾಲೊ. ಆಪ್ಣಾಕ್ ಹ್ಯಾ ಖಿಗಾರಾಂತ್ಲೊ ಸಿಪಾಟ್ಯಾಕ್ ದೆವಾಲಾಗಿಂ ಜಾಂಯ್ತಿಂ ಪ್ರಾರ್ಥನ್ ತಾಣೆ ಕೆಲೆಂ.

ಖೊಂಡಾಂತ್ ಹ್ಯಾ ಪರಿಂ ತೊ ಪ್ರಾರ್ಥನ್ ಕರ್ನ್ ಆಸ್ತಾನಾ ಏಕ್ಲೊ ಘೊಣ್ಯಾರ್ ಪಸ್ತುರಾಚಿ ಪೊಟ್ಲಿ ಪಾಟಿರ್

ಘಾಲ್ಲ್ಯಾ ತ್ಯಾ ವಾಟಿನ್ ವೆಚೊ ತಾಣೆ ದೆಕ್ಲೊ. ಧೊಣ್ಯಾರಾನ್, ಮಸ್ಣಾಚೊ ತಕ್ಲೊ ಧರ್ನಿ ವೈರ್ ಉಬೊ ಆಸ್ಲೊ ಪೊಳೆಲೊ. "ಅರೆ! ಹೆಂ ಕಿತೆಂ ಸವಾಲ್, ಹ್ಯೊ ಕೋಣಾಚೊ ತಕ್ಲೊ?" ಮ್ಹಣ್ ಚಿಂತುನ್, ಧೊಣ್ಯಾರ್ ಪಾಂಡ್ವಾಚ್ಯ ಸರ್ಶಿಂ ಆಯ್ಲೊ. ಏಕಾಚ್ಯಾಣೆ ತೊ ಆಕಾಂತೆನ್ ಆಸ್ತಾಂ, ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮ್ ತಾಚೆಗಡೆ ಮ್ಹಣಾಲೊ, "ಪ್ರಿಯ್‌ಗಾ ಮಾಮಾ, ಮಾಕಾ ಚಿಕ್ಕೆಂ ಹ್ಯಾ ಘೊಂಡಾಂತ್ಲ್ಯಾ ವೈರ್ ಕಾಡ್ಗಿ?"

"ತುಂ ಕಿತ್ಯಾ ಹಾಂಗಾಸರ್ ಹ್ಯಾ ಘೊಂಡಾಂತ್ ರಾವ್ಲಾಯ್?" ವಿಚಾರ್ಲೆಂ ಧೊಣ್ಯಾರಾನ್.

ತೆದಾಳಾ ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮಾಚಾ ಪೊತಿಂತ್ ಏಕ್ ಆಲೊಚನ್ ಆಯ್ಲೊ ಆನಿ ತೊ ತಕ್ಷಣ್ ಮ್ಹಣಾಲೊ "ಹಾಂವ್ ಆಯ್ಲೊವಾರ್ ಪ್ರೊತ್ಸಾಹ್ಯ ಏಕಾ ರುಕಾರ್ ಥಾವ್ನ್ ಪೊಡೊನ್, ಮೊಜೆಂ ಪೆಂಕಾಡ್ ಮೊಡ್ಲೆಂ. ಕಿತ್ಲೆಂಚ್ ವೊಕ್ತಾಂ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಮಾಕಾ ಕಾಂಯ್ ಗುಣ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ನಾ. ಕಪ್ಲೇಕ್ ಏಕಾ ಬುದ್ವಾಂತ್ ವೊಯ್ದ್ಯಾನ್ ಏಕಾ ಘೊಂಡಾಂತ್ ರಾವೊನ್ ಗುಪ್ಪಿ ಮ್ಹಣಾಸರ್ ಪಾತಿ ಥಾಲುಂಕ್ ಸಾಂಗ್ಲ್ಲಿ. ಆನಿ ಆತಾಂ ಮೊಜೆಂ ಪೆಂಕಾಡ್ ಸಪು ನೀಟ್ ಜಾಲಾಂ."

ತಕ್ಷಣ್ ಧೊಣ್ಯಾರ್ ಮ್ಹಣಾಲೊ, "ಇಷ್ಟಾ, ಮೊಜೆಂಯಿ ಪೆಂಕಾಡ್ ಬಾಗ್ಡ್ಲಾಂ. ಮಾಕಾಯಿ ಹ್ಯಾ ಘೊಂಡಾಂತ್ ರಾವೊನ್ ಪೆಂಕಾಡ್ ನೀಟ್ ಕರುಂಕ್ ಪೊಣ್ ಜಾತಾ."

"ತಸೆಂ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಮಾಕಾ ಹ್ಯಾ ಘೊಂಡಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಕಾಡ್, ಆನಿ ತುಂ ಹಾಂಗಾ ರಾವ್" ಮ್ಹಣಾಲೊ ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮ್.

ತಕ್ಷಣ್, ತ್ಯಾ ಧೊಣ್ಯಾರಾನ್ ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮಾಕ್ ಘೊಂಡಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಕಾಡ್ನಿ ವೈರ್ ಕಾಡ್ಲೊ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ತೊ

ಘೊಂಡಾಂತ್ ದೊಪ್ಲೊ. ತೆನ್ನಾಲಿನ್ ತಾಕಾ ಗಿಂವ್ಲ್ಲೆ ವ್ಹಡ್ಲಾನ್ ಪಾತ್ರಿ ಘಾಲ್ನ್ ಪ್ರಲ್ಹೆರ್ ಆಸಿ "ತ್ರಂ ಖಾಂಗಾ ಪೆಟ್ಲ್ಯಾಚ್ ನಾಪ್" ಪ್ಲುಣ್ ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮ್ ಜಪ್ತುಜ್ ನಾಪ್ಲೊ.

ಕಾಳೊಕ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಸ್ಲ್ಲೆಂ. ನಾಸಾರಾಚೆ ಚಾಕ್ರೆಂಕ್ ಹಸ್ತಿಕ್ ಕಾಣ್ಗೆಜ್ವ್ ಆಸ್ಸಿ. ಘೊಣ್ಯಾರ್ ಸಗ್ಳಿ ಬಸಾನ್ ಕಾಂಪೊಸ್ ಹೆಪ್ಪಿನ್ ನಾ ಜಾಲೊ. ಪೊಂತ್ ತಾಚೆ ಜುನ್ನೆ. ತಪ್ಪೊಳ್ ಹೆ ಚಾಕ್ರೊರ್ ಹಸ್ತಿಕ್ ಘೆವ್ನ್ ಘೊಂಡಾಲಾಗಿಂ ಪಾವ್ಲೆ. ಬೋರೊ ಕಾಳೊಕ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್ನ್ ಘೊಂಡಾಂತ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ ಜಣ್ ಘೊಣ್ಯಾರ್ ಪ್ಲುಣ್ ತಾಂಕಾಂ ಕಳಿತ್ ಜಾಲೆಂನಾ. ಹಸ್ತಿ ಕರ್ನಾರ್ ತಾಚೆಂ ಹಸ್ತಕ್ ತಾಣೆ ಗುಡ್ಡಾಯ್ಲೆಂ, ಆನಿ ತೆ ಪಾಟಿಂ ಗೆಲಿ. ಘೊಣ್ಯಾರ್ ತಶ್ಶಿ ಘೊಂಡಾಂತ್ ಕಾಡ್ನಾನ್! ತೆನ್ನಾಲಿಚಿ ಧೊಸ್ ರಾಪ್ಲಿ ಪ್ಲುಣ್ ಚಿಂತಿಲಾಗ್ಲ್ಲೆ ನಾಪ್.

ದುಸ್ರ್ಯಾ ಸಕಾಳಿಂ ರಾಯ್ ಚೊಸ್ಲೊನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಪೆಳಾರ್ ಪೈಸ್ ಥಾವ್ನ್ ಯೆಂವ್ಚ್ಯಾ ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮಾಕ್ ತಾಣೆ ಪ್ರೊಳೆಲಿಂ. ರಾಯ್ ಪಿಸ್ಸ್ರಿತ್ ಜಾಲೊ. ತಕ್ಷಣ್ ತಾಣೆ ಚಾಕ್ರ್ಯಾಂಕ್ ಆಪ್ಲೆರಿ ಆನಿ ತಾಂಚೊ ವಿಚಾರ್ ಕೆಲೊ. ಖಂಪಿತ್ ಜಾವ್ನ್ ತಾಣಿ ತಾಕಾ ಹಸ್ತಿಕರ್ನಾರ್ ಗುಡ್ಡಾಯ್ಲಾ ಪ್ಲುಣ್ ತೆ ಸಾಂಗಾಲಾಗ್ಲೆ. ತೆದಾಳಾ ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮ್ ನಾಪ್ಲೆರಾಕ್ ಪಿಯ್ಪ್ ಪಾಪ್ಲೊ. ಘಡ್‌ಲ್ಲಿ ಸಂಗತ್ ಸಗ್ಳಿ ಪಿಪಸ್ಗ್ನಸ್ ನಾಸಾಕ್ ತಾಣೆ ಸಾಂಗ್ಲಿ.

ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮಾಚಿ ಹಿಕ್ಮತ್ ಪೊಳೆವ್ನ್ ರಾಯ್ ಧೊಸ್ ಚಡ್ ಖುಶಿ ಜಾಲೊ; ತಾಚೆತ್ಲೊ ಬುದ್ವಂತ್ ಆನಿ ಚತುರ್ ಮನಿಸ್ ಕೊಣ್‌ಂಚ್ ನಾ ಮ್ಹಣಾಲೊ.

---

7. ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮಾನ್ ಪೋಸ್‌ಲ್ಲೊ ಘೊಡೊ

ರಾಯಾಕ್ ಘೊಡ್ಯಾಂಚೆರ್ ಭಾರಿ ಮೋಗ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ. ದೆಕುನ್ ಹರ್ಯೆಕಾ ಘರಾಕ್ ಎಕೆಕ್ ಘೊಡೊ ದೀವ್ನ್, ತಾಂಕಾಂ ಬೊರೇಂ ಕರ್ನ್ ಪೋಸ್ಚಿ ಆಲೋಚನ್ ತಾಣೆ ಕೆಲಿ. ತಾ. ಶಾಸನ್ ಅಧಿಸ್ಥಾನಾ ಥಾವ್ನ್ ಜಾಂವ್ತೆ ಘೊಡೆ ತಾಣೆ ಹಾಡ್ಡ್ಲಿ, ಆನಿ ಹರ್ಯೆಕಾ ಘರ್ಚ್ಯಾ ಯಜ್ಮಾನಾಕ್ ಎಕೆಕ್ ಘೊಡೊ ದಿಲೊ. ಆನಿ ರಾಯಾನ್ ತಾಂಕಾಂ ಸಾಂಗಾಲಾಗ್ಲೊ, "ತುಮಿ ಜೊರೇಂಕರ್ನ್ ಹ್ಯಾ ಘೊಡ್ಯಾಂಕ್ ಪೋಸಿಜಾಯ್. ಹಾಕಾ ಪೊಡ್ತೊ ಖರ್ಚ್ ಮ್ಹಯ್ನ್ಯಾ ಮ್ಹಯ್ನ್ಯಾಕ್ ಹಾಂವ್ ದಿತಾಂ." ಸಕ್ಕಡ್ ಜಾಯ್ತ್ ಮ್ಹಣ್ ಒಪ್ಲೆ.

ಸಕ್ಡಾಂಕ್ ಎಕೆಕ್ ಘೊಡೊ ಮೆಳ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಬರಿ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮಾಕೀ ಎಕ್ ಘೊಡೊ ಮೆಳ್ಳೊ. ರಾಯಾನ್ ಸಕ್ಡಾಂಕ್ ಖರ್ಚಾಕ್ ಪೈಶೆ ದಿಲ್ಲ್ಯಾಬರಿ, ರಾಮಾಕೀ ಹರ್ಯೆಕಾ ಮ್ಹಯ್ನ್ಯಾಂತ್ ದಿತಾಲೊ. ಪುಣ್ ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮ್ ತೆ ಪೈಶೆ ಘೊಡ್ಯಾ ಖಾತಿರ್ ಖರ್ಚ್ ಕರಿನಾತ್‌ಲ್ಲೊ; ಬಗಾರ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಚಾಟ್ಟ ಖರ್ಚಾಕ್ ಪ್ರಯೋಗ್ ಕರ್ತಾಲೊ. ಲ್ಹಾನ್ ಎಕ್ ಗುಡ್ಸುಲ್ ತಯಾರ್ ಕರ್ನ್, ತಾಣೆ ತ್ಯಾ ಘೊಡ್ಯಾಕ್ ತ್ಯಾ ಗುಡ್ಸುಲಾಂತ್ ದೊವರ್ಲೊ. ಘೊಡ್ಯಾಕ್ ತಪ್ಸುನ್ ಹಪ್ಸುನ್ ಘಾಷ್ಟೊಂಕ್ ಸಾರ್ಕೆಂ ಜಾಯ್ನಾತ್‌ಲ್ಲೆಂ. ತ್ಯಾ ಗುಡ್ಸುಲಾಕ್ ಲ್ಹಾನ್ ಜಾಲ್ಪಿ ರಿಗ್ಸ್ತ ತೆದೊ ಎಕ್ ಬುರಾಕ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ. ದಿಸಾಕ್ ಎಕ್ ಪಾವ್ಟಿಂ ಇಲ್ಲೆಂ ಉದಾಕ್ ಆನಿ ಇಲ್ಲೆಂ ಸುಕೆಂ ತಣ್ ಘೊಡ್ಯಾಕ್ ಹ್ಯಾ ಬುರಾಕಾಂತ್ಲ್ಯಾನ್ ತೊ ದಿತಾಲೊ. ಹ್ಯಾ ಪೋಸ್ ವಸ್ತುಂ ಶಿವಾಯ್ ದುಸ್ರೆಂ ಕಸಲೆಂಚ್ ತ್ಯಾ

[illegible]

[illegible] ಬಹುಪಾಸ್ ದಿಲೆಂ.

[illegible] ಯೆಂವ್ಕಸಾಂಯ್?"

"[illegible]"

ರಾಯಾ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಪರಿವಾರಾ ಸಂಗಿಂ ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮಾಚಾ ಭಯಂಕರ್ ಘೊಡ್ಯಾಕ್ ಪ್ರೊಳೆಂವ್ಕ್ ಭಾಯ್ರ್ ಸರ್ಲೊ. ತ್ಯಾ ಲೊಕಾ ಪೈಕಿ ಏಕ್ಲೊ ಧೈರಾದಿಕ್ ಮುಸುಲ್ಮಾನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ; ಭಯಂಕರ್ ಘೊಡ್ಯಾಚಿ ಪರಿಕ್ಷಾ ಕರ್ಚ್ಯಾಖಾತಿರ್‌ಚ್ ರಾಯಾನ್ ತ್ಯಾ ಧೈರಾದಿಕ್ ಮನ್ಶ್ಯಾಕ್ ಆಪೊವ್ನ್ ಹಾಡ್ಲೊ.

ರಾಯಾ್ ಆನಿ ಸಕ್ಕಡ್ ಲೋಕ್ ಘೊಡ್ಯಾಚಾ ತಬೆಲಿಲಾಗಿಂ ಪಾಪ್ಲೆ. ಘೊಡೊ ಭಯಂಕರ್ ಆಸಾ ನಹಿಂವೆ? ತಾಕಾ ಪ್ರೊಳೆವ್ಯಾಂ ಮ್ಹುಣ್ ತ್ಯಾ ಧೈರಾದಿಕ್ ಮುಸುಲ್ಮಾನಾನ್ ತಬೆಲಿಚಾ ಬುರಾ ಕಾಂತ್ಲ್ಯಾನ್ ಆಪ್ಲೆಂ ತೋಂಡ್ ಭಿತರ್ ಘಾಲೆಂ. ತ್ಯಾ ಮುಸುಲ್ಮಾನಾಕ್ ತೋಂಡ್ ಭೊರ್ನ್ ಪಿಕೆಂ ಖಾಡ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ತಾಚೊ ರಂಗ್ ಸಾಧಾರ್ಣ್ ಭಾತೆಣಾ ಬರಿ ಆಸೊನ್ ಏಕ್ ಫೂಟ್ ಲಾಂಬ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಮುಸುಲ್ಮಾನಾನ್ ಖಾಡಾಚೆಂ ತೋಂಡ್ ಭಿತರ್ ಘಾಲ್ಲ್ಯಾಕ್ಷಣ್, ತೆಂ ಭಾತೆಣ್ ಕೊಣ್ಣಾ ಮ್ಹುಣ್ ಘೊಡೊ ಚಿಂತಿಲಾಗ್ಲೊ. ಏಕಾಚ್ಪಾರಾ ಘೊಡೊ ಉಡ್ಲೊ ಆನಿ ಮುಸುಲ್ಮಾನಾಚಾ ಖಾಡಾಕ್ ಧರ್ನ್ ಜೊಳಾನ್ ಪ್ರೊಮುಂಕ್ ಲಾಗ್ಲೊ. ಸಗ್ಳ್ಯೊ ದೀಸ್ ತೊ ಉಪಾಶಿಂ ಪೊಡ್‌ಲ್ಲ್ಯಾನ್ ತಾಣೆ ತಶೆಂ ಕೆಲೆಂ. ಧೈರಾದಿಕ್ ಮುಸುಲ್ಮಾನ್ ಅಲ್ಲಾ ! ಅಲ್ಲಾ ! ಮ್ಹುಣ್ ಹಾಕ್ ಜೋಬೊ ಮಾರಿಲಾಗ್ಲೊ. ಘೊಡ್ಯಾನ್ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ತೊಂಡಾಚೆಂ ಖಾಡ್ ಖಾವ್ನ್ ಜಾಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಆವಸ್ತಾ ಇಷ್ಟಾನ್ ಆಪ್ಲೆಂ ತೋಂಡ್ ಭಾಯ್ರ್ ಕಾಡ್ಲೆಂ. ತಾಚಾ ತೊಂಡಾಚಿ ಪೂರಾ ಕಾತ್ ಗೆಲ್ಲಿ; ಆನಿ ರಗಾತ್ ವ್ಹಾವ್ಲಾಲೆಂ. ಬಿಮೊರ್ತ್ ತಾಚಿ. ತವೊಳ್ ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮ್ ರಾಯಾಗಡೆ "ಪ್ರೊಳೆಯಾ ಸಾಯ್ಬಾನೊ, ಕಿತ್ಲೊ ಭಯಂಕರ್ ಆಸಾ ತುಮ್ಗೊ ಘೊಡೊ" ಮ್ಹುಣಾಲೊ.

ರಾಯಾಕ್ ಸತ್ ಕಳ್ಳೆಂ. ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಚಾಕ್ರ್ಯಾಂಕ್ ನಾ ತ್ಸೆಳಿ ಪೊಸ್ಸೆಲಿ. ತೊ ಭಿರಾಂಕುಳ್ ಘೆಂವ್ನ್ ಹಿಂವಾನ್ ಕಾಂಪೊನ್ ಥಾಂಬಾತ್ ಪುಣ್ ಚಿಂತುನ್, ರಾಯಾನ್ ತ್ಸೆಳಿಯೆಚಾ ಭೊಂವ್ತಣಿ ಜಣಾಂಕ್ ರಾವ್ಯ್ಲೆಂ. ತ್ಸೆಳಿ ಸಂಪೂರ್ಣ್ ವೊಸ್ಪಾಸ್ಕ್ ಪೊಳೆತಾನಾ, ಕಿತೆಂ ಪ್ರೊಳೆತಾಲೊ ರಾಯ್! ಘೊಸಡ್ಯಾಕ್ ಉದಕ್ ರಾಖೊಂಕ್ ಸ್ವತ್ ಜಾಯ್ನಾತ್ಲ್ಲೆಂ. ಉಪ್ರಾಂತ್, ತೊ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಭಾಗೊನ್ ಲಾಚಾರ್ ಜಾವ್ನ್ ಗೆಲ್ಲೊ. ರಾಯಾನ್ ಸಗ್ಳ್ಯಾಕ್ ರಾಗಾನ್ ಭೊರೊನ್, "ರಾವುಲಾ, ಹಿ ಕಸಲಿ ಗಜಾಲ್! ಕಿತೆಂ ಕೆಲೆಂಯ್ ತುವೆಂ?" ಮ್ಹಣ್ ವಿಚಾರಿ.

"ಮಹಾರಾಜಾಸ್ವಾ," ಮ್ಹಣಾಲೊ ತೆನ್ನಾಲಿ ರಾಮ್, "ಇತ್ಲೊ ಲಾಚಾರ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಸ್ತಾನಾಂಚ್ ಬಿಮಾರ್ ತ್ರಾಸಾ ಮನ್ಶ್ಯಾಚೆಂ ಎಕ್ಲೆಂ ಖಾಡ್ ಸೊಡಿನಾಸ್ತಾನಾ ತಾಣೆ ಪಳೆಂ. ಪುಣ್ ತೊ ಘಟ್‌ಮುಟ್ ಜಾವ್ನ್ ವಾಡ್‌ಲೆಲ್ಲೊ ಜಾಲ್ಯಾರ್, ತಾಕಾ ಸಗ್ಳೊ ಚಾಬೊನ್ ಖಾತೊ ಕೊಣಾಲ್ಲೊ!"

ಹೆಂ ಆಯ್ಕೊನ್ ಸಕ್ಕಡ್ ಪೊಟ್‌ಭೊರ್ ಹಾಸ್ಲೆ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ತ್ಯಾ ಘೊಡ್ಯಾಕ್ ಕಾಣ್ಘೆವ್ನ್ ರಾಯ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ರಾಜ್ವಾಡ್ಯಾಕ್ ಪಾಟಿಂ ಗೆಲೊ.

---

8. ದೂದ್ ಖಾಯ್ನಾತ್ಲ್ಲೆಂ ಮಾಜಾರ್

ಎಕಾ ವರ್ಸಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ರಾಯಾನ್ ಪ್ರೈಲೆಂಚಾ ಓರಿ ಹರ್ಯೆಕಾ ಘರ್ಚ್ಯಾ ಯಜ್ಮಾನ್ಯಾಕ್ ಏಕೆಕ್ ಮಾಜಾರ್ ದಿಲೆಂ. ತಿಂ ಲ್ಹಾನ್ ಪಿಲಾಂ ಜಾವ್ನಾಸ್ಲ್ಲಿಂ. ತಾಂಕಾಂ ದೂದ್ ಪಿಯೆಂವ್ಕ ದಿಂವ್ಚ್ಯಾ ಖಾತಿರ್ ಏಕೆಕ್ ದುಬಾಟಿ ಗಾಂಯ್ಯಿ ದಿಲಿ.

ಸಕ್ಡಾಂಕ್ ಮಾಜ್ರ್ಯಾಪಿಲೀಲ್ ಆನಿ ಗಾಯ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾಬರಿ ತೆನ್ನಾಲ್ ರಾಮಾಕ್‌ಯೀ ದಿಲಿ.

ಮಾಜ್ರ್ಯಾಚಾ ಪಿಲಾಕ್ ಹಾಡ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ದಿಸಾಚ್, ತೆನ್ನಾಲ್ ರಾಮಾನ್ ಏಕಾ ವಾಟ್ಲೆಂತ್ ಖತ್ಕತೊ ದೂದ್ ಹಾಡ್ನ್ ಮಾಜ್ರ್ಯಾ ಪಿಲಾಚಾ ಸರ್ಶಿಂ ದವರ್ಲೆಂ. ಪಾಪ್! ತ್ಯಾ ಪಿಲಾನ್ ತಾಂತುಂ ಸೊಂಡಿ ಬುಡ್ಯೆಲಿ. ಸೊಂಡಿ ಘಾಲ್ಲಿಚ್ ತಕ್ಷಣ್ ಪಾಟಂ ಕಾಡ್ಲಿ. ಕಿತೆಂ ಪೊಳೆಂವ್ಚೆಂ! ತ್ಯಾ ಬಿಚಾರ್ಯಾ ಪಿಲಾಚಿ ಸೊಂಡಿ ಲಾಸೊನ್ ಗೆಲಿ. ತಾಚಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ದೂದ್ ಪುಣಿ ಹಾಡ್ನ್ ದವರ್ಲ್ಯಾರ್, ತೆಂ ಏಕ್‌ದಮ್ ಧಾಂವ್ತಾಲೆಂ. ಅಶೆಂ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಗಾಯ್ಚೆಂ ದೂದ್ ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮಾಚಾ ಪೊಟಾಂತ್ ಪೊಡ್ತಾಲೆಂ.

ದೋನ್ ವರ್ಸಾಂ ಉತರ್ಲಿಂ. ಸಕ್ಡ್ಯಾನಿ ತಾಂಚಿಂ ತಾಂಚಿಂ ಮಾಜ್ರ್ಯಾಂ ರಾಯಾಕ್ ಹಾಡ್ನ್ ದಾಕೈಲಿಂ. ಸಕ್ಡ್ಯಾಂಚಿಂ ಮಾಜ್ರ್ಯಾಂ ಜಿವಾನ್ ಬೊರೀಂ ಜಾಲ್ಲಿಂ. ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮ್‌ಯೀ ತಾಚಾ ಮಾಜ್ರ್ಯಾಕ್ ಘೆವ್ನ್ ಗೆಲೊ. ಪುಣ್ ತೆಂ ಮಾಜಾರ್ ಹೆರಾಂ ಮಾಜ್ರ್ಯಾಂ ಪ್ರಾಸ್ ಭಾಗೊನ್ ಗೆಲ್ಲೆಂ. "ಹೆಂ ಮಾಜಾರ್ ಭಾಗೊಂಕ್ ಕಾರಣ್ ಕಿತೆಂ?" ಮ್ಹಣ್ ರಾಯಾನ್ ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮಾಗಡೆ ಸವಾಲ್ ಕೆಲೆಂ. ತವಳಾ ತೆನ್ನಾಲ್ ರಾಮ್ ಮ್ಹಣಾಲಾಗ್ಲೊ, "ಮಹಾರಾಯಾನೊ, ತುಮಿ ದಿಲ್ಲೆಂ ಹೆಂ ಮಾಜಾರ್ ದೂದ್ ಪಿಯೆಂವ್ಕ್‌ಚ್ ಆಯ್ಕಾನಾಮೂ. ತಾಕಾ ಹಾವೆಂ ಕಿತೆಂ ಕರಿಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್?"

"ಅರೆ, ಮಾಜಾರ್ ದೂದ್ ಪಿಯೆನಾ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್! ಹರ್ಯೆಕ್ ಮಾಜಾರ್ ದೂದ್ ಪಿಯೆತಾ, ಆನಿ ದೂದ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಮಾಜ್ರ್ಯಾಕ್ ಜೀವ್. ಪೊಳೈಜಾಯ್ ತರ್, ಹೆಂ

ಪ್ರಾಜಾರ್ ಬಿಪಿತಾಂಗಿ ಸಾಂಗಿ ಮ್ಹಣ್"—ಅಶೆಂ ಚಿಂತುನ್ ರಾಯಾನ್ ಚಾಕ್ರಾಗಡೆ ದೂದ್ ಹಾಡುಂಕ್ ಸಾಂಗ್ಲೆಂ. ಚಾಕ್ರಾನ್ ದೂದ್ ಹಾಡ್ನ್ ಮಾಜ್ರಾ ಸಮೊರ್ ದವರ್ಲೆಂ. ದೂದ್ ಪೊಳೆಲ್ಲೆಂಚ್, ಮಾಜಾರ್ ಪಕ್ಕಡ್ ಧಾಂವ್ನ್ ಧಾಂವ್ಲೆಂ. ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮಾನ್ ಸಾಂಗ್‌ಲ್ಲೆಂ ಸತ್ ಮ್ಹಣ್ ಜಾಲೆಂ. ಥೈಂ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಲೋಕ್ ಹೆಂ ಪೊಳೆವ್ನ್ ಅಜಾಪ್ ಜಾಲೊ. ಮ್ಹಣ್ ಮಾಜಾರ್ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಧಾಂವ್‌ಲ್ಲೆಂ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಸೀಜ್ ಸಂಗತ್ ಕೊಣ್ಣಾಕ್ ಕಳಿತ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲಿ. ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮಾನ್ ಸೀಜ್ ಸಂಗತ್ ಕಳ್ಳೈಲಿ. ರಾಯ್ ಆನಿ ಸಕ್ಕಡ್ ಲೋಕ್ ಹಾಸ್ಲೆ.

---

9. ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮಾನ್ ಮಾಂಡ್ಡ್ಯಾರ್ ಮ್ಹಾಸ್ತಿ ಘಾಲ್ಲಿ ಮೊಡ್ಕಿ

ಏಕ್ ಪಾವ್ಟಿ ರಾಯಾನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ರಾಷ್ಟ್ರಾಚಾ ಜೆವ್ಣಾ-ಖಾಣಾಚ್ಯಾ ವಸ್ತು ದಾಸ್ತಾನ್ ಕರ್ನ್ ದವರ್ಲ್ಯಾಲ್ಯಾ ಕುಡಾಂಚಿ ರ್‍ಹುದ್ದಿ ಕಾಣ್ಘೆಂವ್ಕ್ ಖುಶಿ ಪೈಲಿ. ಥೈಂಸರ್ ಆಪ್ಣೆ ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮ್‌ಯೀ ಗೆಲ್ಲೊ. ಸಾಕ್ರೆಚಾ ಲೆಕ್ಕಾಂತ್ ಚಡಾವೆ ಜಾಲಾಂ ಮ್ಹಣ್ ತ್ಯಾ ಉಗ್ರಾಣಾಚಾ ಅಧಿಕಾರಿಕ್ ರಾಯ್ ರಾಗಾನ್ ಉಲ್ಲೈಲೊ. ಹೆಂ ಪೊಳೆವ್ನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮ್ ರಾಯಾಚೊ ರಾಗ್ ನಿವ್ರಾವ್ನ್ಚಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ ಚಿಂತುನ್, ರಾಯಾಗಡೆ ಹ್ಯಾ ಪರಿಂ ಮ್ಹಣಾಲಾಗ್ಲೊ, "ಸಾಯ್ಬಾ ಸ್ವಾ, ಹಿ ಸಾಕರ್ ಕಾಯಿಂಚ್ ಸಿವೊರ್ಳ್ ನಾ. ತಿ ಕರ್ಕೆಲ್ಯಾ ಗ್ರಾಯ್ಯಾನಿ ದಯೊರ್ವೆಳಿಚಿ ರೇಂವ್ ಭೊಸ್ರುನ್ ಹಾಡ್ಲ್ಯಾ ಮ್ಹಣ್ ದಿಸ್ತಾ. ಪಾಪ್ ಹ್ಯಾ ಅಧಿಕಾರಿಕ್ ತುಮಿ ಭೆಷ್ಟೆಂಚ್

ಗವ್ಚಿ ಕೆಲ್ಯಾರ್, ತೊ ಕಿತೆಂ ಕರ್ತೊಲೊ ಬಾಪ್ಡೊ." ಅಶೆಂ ಮ್ಹಣೊನ್ ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮಾನ್ ಇಲ್ಲಿಶಿ ಸಾಕರ್ ಕಾಡ್ನ್ ತೊಂಡಾಂತ್ ಘಾಲಿ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ತಿ ಭಾಯ್ರ್ ಉಡೊವ್ನ್ ತೋಂಡ್ ವಿಕಾರ್ ಕರ್ನ್ ದಾಕಯ್ಲೆಂ. ಹೆಂ ಪೊಳೆವ್ನ್ ರಾಯಾಕ್ ಖಂಯ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲೊ ರಾಗ್ ಆಯ್ಲೊ. ತೆನ್ನಾಲ್ ರಾಮಾಗಡೆ ತೊ ಮ್ಹಣಾಲೊ:

"ರಾಮಾ, ತುಂ ಗೆಲ್ಲೆ ಕಡೆನ್ ಬಕ್ರಾತ್ ನಾ. ತುಂ ಆಯಿಲ್ಲೆ ಕಡೆನ್ ತೊಂಡ್ರೆ ಚುಕಾನಾಂತ್. ಚಲ್ ಮೊಜಾ ದೊಳ್ಯಾಂ ಮುಕ್ಲೊ. ಆನಿ ಮುಕಾರ್ ತುವೆಂ ಮಾಕಾ ತೋಂಡ್ ದಾಕೈನಾಯೆ. ಚಲ್ ಹಾಂಗಾಚೊ, ನಿಕಳ್."

ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮಾಕ್ ಭಾರಿ ಅವ್‌ಮರ್ಯಾದ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾಕಿ ಬರಿ ಭೊಗ್ಲೆಂ. ತಕ್ಷಣ್ ತೊ ರಾಯಾಚಾ ದೊಳ್ಯಾಂ ಮುಕ್ಲೊ ಆಡ್ ಗೆಲೊ. ನಿಟ್ಟ್ ಏಕಾ ಕುಂಬಾರಾಚಾ ಆಂಗ್ಣಿ ವೊಚೊನ್ ಏಕ್ ಮೊಡ್ಕಿ ತಾಣೆ ಮೊಲಾಕ್ ಕಾಣ್ಘೆಲಿ. ತಿ ಮೊಡ್ಕಿ ಕಾಳಿ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲಿ. ತ್ಯಾ ಮೊಡ್ಕೆಕ್ ದೋನ್ ಬುರಾಕ್ ಕಾಡ್ಲೆ. ಆಪ್ಲೆಂ ಮುಖ್‌ಕಮಳ್ ದಿಸಾನಾಶೆಂ ತಿ ಮೊಡ್ಕಿ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ತಕ್ಲ್ಯಾರ್ ವೊಮ್ತಿ ಘಾಲಿ. ಮೊಡ್ಕೆಕ್ ಬುರಾಕ್ ಕಾಡ್‌ಲ್ಲ್ಯಾನ್, ಭಾಯ್ಲ್ಯಾ ಸರ್ಕಡ್ ವಸ್ತು ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮಾಕ್ ಸಾರ್ಕ್ಯಾ ದಿಸ್ತಾಲ್ಯೊ. ಪುಣ್ ಹೆರಾಂಕ್ ತಾಚೊ ಮೊಂಡ್ಡೊ ಕಾಯಿಂಚ್ ದಿಸಾ ನಾತ್‌ಲ್ಲೊ.

ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮ್ ತಕ್ಲೆರ್ ಮೊಡ್ಕಿ ವೊಮ್ತಿ ಘಾಲ್ನ್, ಸೀದಾ ರಾಯಾ ಮುಕಾರ್ ಆಯ್ತೊ ಜಾಲೊ. ಥೈಂ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ ಲೋಕ್ ಹ್ಯೊ ತಮಾಸೊ ಪೊಳೆವ್ನ್ ಹಾಸೊಂಕ್‌ಲಾಗ್ಲೊ. ತವೊಳ್ ರಾಯ್, "ಹ್ಯೊ ಮನಿಸ್ ಕೊಣ್?" ಮ್ಹಣ್ ವಿಚಾರಿ.

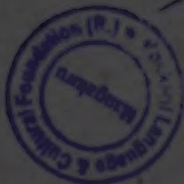
ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮ್‌ಂಚ್ ಖುದ್ದ್ ಮ್ಹಣಾಲೊ, "ಹಾಂವ್ ಸಾಯ್ಬಾ ಸಾಯ್ಬಾನೊ, ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮ್."

ರಾಯ್ ಆಜ್ಞಾಪ್ ಜಾವ್ನ್, "ಕಿತೆಂ ಹೆಂ? ಅಸೊ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ತುಜಾ ಜಿವಾಚೊ ಭೊಂಗೊಸ್ತ್ಳ್ ಕೆಲಾಯ್ ?"

"ತುಮಿಂಚ್ ಪ್ಡೊಡೊಲ್ ಸಾಂಗ್‌ಲ್ಲೆಂ ಸಹಿಂಗಿ ಸಾಯ್ಬಾ ನೊ, ತುಮ್ಕಾಂ ಹಾವೆಂ ಮೊಜೆಂ ತೋಂಡ್ ದಾಕೊಂವ್ಕ್ ನಜೊ ಮ್ಹುಣ್. ದೆಕುನ್ ಹಾವೆಂ ಮೊಜೆಂ ತೋಂಡ್ ಲಿಪೊಂವ್ಚಾ ಖಾತಿರ್ ಹಿ ಕಾಳಿ ಮೊಡ್ಕಿ ಮಾತ್ಯಾರ್ ಪೊಮ್ಸಿ ಘಾಲ್ಯಾ. ಆತಾಂ ಕಾಂಯ್ ತೋಂಡ್ ದಿಸಾನಾ" ಮ್ಹಣ್ ಜಾಪ್ ದಿಲಿ ತೆನ್ನಾಲಿನ್.

ಹೆಂ ಆಯ್ಕೊನ್ ರಾಯ್ ಕುತ್ತ್‌ಕನ್ ಹಾಸೊಂಕ್ ಲಾಗ್ಲೊ. ಹರ್ಶಿಂಚಾಬರಿಚ್ಚ್ ಹ್ಯೆ ಪಾಪ್ಪಿಂಯಿಂ ತಾಣೆ ತಾಕಾ ಭೊಗ್ಸಿಲೊ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ತೆನ್ನಾಲ್‌ರಾಮಾನ್ ಮಾತ್ಯಾಕ್ ಪೊಮ್ಸಿ ಘಾಲ್ಲಿ ಮೊಡ್ಕಿ ಕಾಡ್ನ್ ಉಡೈಲಿ.

ಸಂಪೂರ್ಣ

Language & Cultural Foundation (R.)
Mangaluru